

برنجی ۱ غروشدہ در.

برنجی ۱ غروشدہ در.

مرکزی ابو السعود جادہ سندہ ۱۸ نومرولو دکاندر.
کوندربلجک اوراق معلّم نامنہ اوراہ کوندربلیدر.
پوسنہ اجرتی ویرلماش مکاتیب قبول اولتاز.

استابول ایچون آونہ یازمالز. بوناز ایچی داخل اولدینی
حالدہ خازج ایچون بر سنکک آونہ بدلی — پوسنہ
اجرتیہ برابر — یاریم عثمانی لیراسیدر.

مجموعہ کتب

فی ۶ ذی الحجہ سنہ ۱۳۰۵ (معارف نظارتک رخصتیلہ ہفتہ در دفعہ نشر اولتور) فی ۳ آغستوس سنہ ۱۳۰۴

نمونہ انتخاب

— ۲۳ —

خاقانی

مشہور (حلیہ شریفہ) صاحبدر. ہم شاعرانہ، ہم عاشقانہ
اولان بواثر جلیل مشکور ایہ اہای نام ایشدر.
حلیہ خاقانی سلیمان جلیپنک مولد شریفی کبی عامنک قبول
وتقدیسنہ مظهر اولمش آثار مبارکنددر.
تحقیقمزہ کورہ حضرت خاقانینک اسمی محمددر.
ادرنہ قبوسی جامعشریفی قبرستاندہودوع خاکد رحمت قیلشدر.
مرقد مبارکی وقیلہ یائیش کونہ دمیر بارماقلقلہ محاط بولنیور.
قبرک اوزرندہ مغروس بولسان بر شجرہ حبسیہ — کہ ہان
اوچ یوز سنہدن بری خاک پاک خاقانی ایہ پرورش بولمقددر —
ذاتاً خراب وتہا اولان قبرستانک اوزرینہ یک حزین بر صورتدہ
سایہ انداز اولمقددر.

بو شجرہ بہ بردن برہ منعطف اولان نظر زائر کویا اوراہ
صاحب قبرک ہیکی دیکلمش کی ہیبت آیدر.
باش طاشنک اوزرندہ عادی برقندیل معقددر. جمعہ، بازارا پر-
تسی کچیلری ابقاداولتور، اطرافہ حزن انگیز اشعہضعیفہ نشرایدر.
بو طاشدن ماعدا قبرستاندہ دیگر آغاچلرک آلتدہ بولنان
سکر اون قدر سنک مزاردن ہیچ بری استقامتی محافظہ ایدہما-
مشدر. یا زیادہجہ اکلمش، باخود بتون بتون یقیقشدر.
بونلر قندیلک ضیای منعکسیلہ ظلمت آمیز بر منظرہ غریبہ
تشکیل ایدر.

زقاندن کچیلرکن قبرستانک دیوار جامعہ قریب اولان الہ
بیوک بچرہ سنندن اچیری باقلسہ مدور، یشیلہ بویانمش برطاش
کوردلورک جہہ سندہ شوکلر محرددر:
(هو الباقی)

(حلہ خاقانی حصرتار روحیچون الفاتحہ)

آکلاشلوریا! "حلیہ خاقانی حضر تلترنک" دتلمک ایستلش.
مرحومک نامی سنک مزارینہ یازمق ایستین آدمک بونامی
(حلیہ خاقانی) اولمق اوزرہ تصور ایچی، صکرہ بونی دہ طوغری
یازہمامسی استغراپدن زیادہ تأسفہ شبایان اولان حاللردندر.
شہہدن وارستہدرکہ بویازی حضرت شیخ عطاری (بند عطار
حضر تلی) عنوائیلہ یاد ایدلردن برینک اثر خامہسیدر.
بویلہ شیلر کوچہ کیدبور. انسان بوبرک ایچندہکی ذانک
بیوکلکنی دوشونیور، بردہ طیشندہکی کتابہ بہ باقور، درون

مرقددن "نہ قیت یئیز آدملر ایمشکر!" بوللو برندا ایشیدیور-
مشہسنہ اوتانیور.

بوندن بر قاج سنہ مقدم یازدیغمز بر مقالہدہ شاعر مشہور
نایینک اسکداردہ قرہجہ احمد جوارندہ واقع قبرندہکی طاشہ
— کندنی آتاردن اولمق اوزرہ — یازیلان بر قطعہ فارسیہنک نہ
اولدینی آکلاشلہحق صورتدہ تحریف ایدلش اولدیفندن
وساژہدن بحث ایستدیکمز صرہدہ "ہنوروان ملتک حیات ونامادہ
مظہر احترام اولدیلاری دایما کورلیدرکہ ہرکس شوقہ کلسوندہ
آنلردن اولمغہ چالشسون، دیش ایدک، طوغری دگیدر؟
نایینک طاشندہ تاریخ وفاتی رقلہ کوسترلشدر. حال بوک
خاقانیککنندہ اودہ یوق!

خاقانینک تاریخ تولد وارتحالی مجہولمزددر. شو قدر وارکہ
حلیہ سنک بیت اخیری اولان بیت آئیدن (۱۰۰۷) تاریخندہ بر-
حیات بولدینفی آکلاشلور:

(اولمدن بیک یدی تاریخی تمام)

(بو رسالہمدہ تمام اولدی کلام)

تاریخیہ معلوم اولدینی اوزرہ اوائلدہ خواجکان دیوان
ہایون وکار اقلام ادرنہ قبوسی جامع شریفی جوارندہکی بیوک
جادودہ مقیم اولہ کلکدرندن — بر مجموعہمدہ مصداق نظر
استفادہمن اولدیفنہ کورہ — بوذاتلردن معدود اولان خاقانی
دخی اوجہتدہ اقامت بیوررمش. حلیہنک نظرطنی اکیال ایدنجہ
صدراعظم وقہ تقدیم ایشکک اثر ساژ اکا بردولتک دخی منظوری
اولہرق جملہجہ بر صورت قافئہدہ تقدیر اولدیفندن خاقانی بہ
نہ درلو مظهر مکافات اولمق آرزوسندہ بولندینی سؤال اولغسی
اوزرینہ "ارتق اختیار اولام. ہرکون ادرنہ قوسندن باشا
قبوسنہ پیادہ اولہرق کیدوب کلککہ قدرتم قالدی. مساعدہ
بیورلسدہ حیوان ایلہ کیدوب کلسہم! ذنیوی بشقہ مکافات
ایستم." جوابی ویرمش. حال بوک او وقتک اصولنہ کورہ
خاقانی رتبہسندہ بولنان ذوانک رسماً حیوانہ بٹلری تحت ممنوعیتدہ
اولدیفندن نظام دولتی محافظہ بو استدعاسنہ مساعدہ ایدلامککہ
برابر محل مأموریتہ سہولتہ کیدوب کلککن عبارت اولان
آرزوسنک دیکر صورتلہ حصولی ایچون کندیسنہ باب عالی
جوارندہ مناسب برخانہ احسان اولتمش.

مشارالہیک اکیال نظم حلیہایندیکی اٹنادہ، یعنی (۱۰۰۷) تاریخندہ
حائر حال پیری بولندینی ذکر اولنان فقرہدن استدلال اولتور.
خاقانیزک ہر صورتلہ قدری عایددر. حقنسدہ ملی اولہرق
محافظہ ایتمکدہ اولدیغمز حسیانہ نظم آتی ترجمان اولسون:

كلما مشدر سكا حالا ثانی
امتك مفخر یسین خاقانی !
بزه بر حلیه غرایازدك
نامکی جبهه عرشه قازدك
دهرك اولمقده سخن سنجان
او مقدس ترك حیرانی
بشقه شاعرده بولماز بواد
ساده بریتكه بیک بیت فدا
قلبك الهامكه مولادر
سكا شاعر دیامك اولادر
اونه سوزشكه اوقوركن انسان
بوله ماز ضبط بکایه امکان
عشقدر محرق ایدن گفتاری
سویلدن بویله اودر ابراری
سوزلك زیور الواح اولدی
انبساط آور ارواح اولدی
دل كه آینه سجانیدر
لوحه حلیه خاقانیدر
آنده ایتدكجه تجلی بو اثر
متجسم کورینور پیغمبر
صاحیچون نه بیوك دولتدر
زینت حافظه ملتدر
ای خداوند مترك وصافی
سكا حق ویرمش او قلب صافی
كه تجلیكه عشق اولمشدر
نور پیغمبر ایله طولمشدر
بخش ایدر حضرت وهاب علیم
سوكیلی قوللرینه قلب سلیم
شادمان اولكه سن آنلردن سین
راه اخلاصی بولانلردن سین

دیسه دیوان سخن ارکانی
سكا عما نایلرك حسانی
حقنی ویرمش اولور قدرتكك
قدرتكدر سببی شهرتكك
اودكدر بوقدر قدسی دم
غبطه ایلر سكا حسان عجم [*]
نه سلف آلدی بوشانی نه خلف
سن قازاندك، نه سمادت! نه شرف !
شان رخشانکی تقدیر ایدرز
سكا حلیهك کبی توقیر ایدرز
ایلسون ذاتکی منان محیب
قصر فردوسده همبزم حبیب

حلیه مشارالیهان بعضی ابیات شریفه :

§ بحر افکاره طالوب چکمه امك
نکته چون ویرادن ال چك
کشمش آتشدر آتی اتمه جدل
نیغ «لا یستل عما یفعل»
§ لایق اولدرکه همان سالک راه
دیه «لا نعد الا ایاه»
§ کج بهان کبی تا اولدن
ذاتی فردیت ایله قائم ایکن
طاعت انس و ملکدن یعنی
شان اعلامی ایکن مستغنی
اقتضا ایتدی منزله ذاتی
سبب خلقت موجوداتی
ایتدی اول دمده همان عشق ظهور
اولدی الفصه هویدا برنور
سودی اول نوری حیم دیدی حق
اولدی دیدارینه عاشق مطلق
§ طولدی آواز احمده جهان
ایلدی عشق الهی غلیان
§
§ یا الهی کرمك مبذول ایت
عذرین افتاد مترك مقبول ایت
قیله درد اهانی ای فرد صمد
هیبت قدم رددنا ایله رد
[*] مشهور (افضل الدین خاقانی شروانی).

§ ینہ لطفکدن اومار غفرانی
موردن کمتر اولان (خاقانی)

§ ایلدی مقدم فرخفالی
بایه آل قریشی عالی

§ هیئت دبدبه کوس بی
کسدی عرق نسب بولهی

§ ماسوی الهی دلکدن سلب ایت
وادی نظمہ بواسلوب ایله کیت

§ اول مه چارده «ثم دنی»
آفتاب افق «اودانی»

§ مست مدهوش می ناز جمال
شع فانوس شبستان وصال

§ رافع رایت دین و ایمان
ناظم ساسله امن و امان

§ باشنه کیدی «لعمرك» تاجن
آلدی معموره علك باجن

§ او قومازکن او خلیک خانی
ایتدی ملزم غلای سانی

§ اول ظهور ایتک ایچون رب عباد
آدمک ایتدی وجودین ایجاد

§ ذاتک قوت استعدادی
اولدی احیاسنه کونک بادی

§ طاقدی اول داور حازه سوار
سرینه اشتر جر خک افسار

§ یوریدی محمل مه کوکبه سی
طوتدی ظالمی بانک جرسی

§ کوردی منشورینی خیر البشرک
دفترین دوردی فلك شوروشرک

§ متصل حق ایله همراز اولسون
قرب وصالده سرافراز اولسون

§ بن نه خاکم که بساطلکده مدام
ایدهم نطقه کلوب بسط کلام

§ مور مدح ایتدی سلیمان بنم
شرم جرمدن آجتاز دهم

§ بنده اول مورقدر طاقت یوق
حاصلی مدحتکه قدرت یوق

§ عالم معرفتک اعلیسین
رسلک اکرمیسین ارحمیسین

§ شب معراجدهکی وحدت ایچون
بی جهت کوردینک اول طلعت ایچون

§ مطلقا غصه دن اطلاق بیور
صفا سلکنه الحاق بیور

§ نیه باکیزه سختدن صکره
فخر عالم دیدی بدن صکره

§ حلیه باکی کیم کورسه بنم
اوله کورمش کبی وجه حسنم

§ بونی ای جمله عطاوقه مطاع
ایلم واسطه استشفاع

§ رنگ روی کل ایله یکدل ایدی
کل کبی قرمزیه مائل ایدی

§ قاپلامشدی یوزنی نور سرور
سوره نور ایدی بامطلع نور

§ مختص حسن ایدی اول وجه جیل
خط رخساره سی نص تنزیل

§ کون یوزندن اوتلوب آب حیات
مسکین ایتدی وراه ظلمات

§ وجه براقک اصحاب صفا
حمرنی غالب ایدی درختی

§ کوکده اولمشدی اوروی رنگین
شمع جمع حرم علین

§ آکا ورمشدی کال زینت
کاتب چهره کشای فطرت

§ اول ایکی دبدبه بی سرمه سیاه
دام اولمشدی نظرگاه اله

§ هب بومعنائی بیلیر اهل اصول
حکمت آموز ایدی اوضاع رسول

§ که ظهور ایلم ایدی اول کل آل
خاعت سرخ ایله خورشید مثال

§ اول سیه جامه ده اول فخر جهان
آب حیوان ایدی ظلمده نهان

§ کجوب اول قاشلری یا محرابه
لطف ایله درلر ایدی اصحابه

§ بن قولم قوللرک انوائی بودر
هم عبودیتک آدائی بودر

§ عین اعلاسی کاه و بی کاه
غیره باقدرماز ایدی عین الله

§ ساکنان حرم کردونی
اولدی خونی کوزینک مفتونی

§ ایشلشدی آتک الحق صانع
تبع مژگانکی نص قاطع

§ طاقن ایش ایدی عرشک طاق
خم ابروی رسول آفاق

§ تنگ توحید ایدی ابروی رسول
کوریوردی ایکی سیف مساوول

§ لعل جاننجی اولنجہ کویا
ایمیردی لینه آب بقا

§ شب معراجده یمن دیدار
نخل امیدن ایدوب برخوردار
آنی هروجه ایله شاد ایتش ایدی
قید تکلیف آردن کیتش ایدی
§ کولسه اول خسرو سیاره سیاه
شوقدن تتر ایدی عرش الله
§ کولسه اعزاز اول فخر ملک
نه قلک دیر ایدی «العزة لك»

§ عرض حسن ایتسه او مخدوم خلیل
یوسفن آکاز ایدی اسرائیل

§ کاه اوکیسورل اینجندن کوشن
چیقاروب خلقک آیردی هوشن
سمع پاکيله ایدردی اصفا

§ کورکده جبریه نه امر ایتسه خدا
§ تارومار اولسه اوزلف شیکون
نیجه لیلال اولوردی مجنون

§ کاه اول طرہ عنبر نسجی
دوشوردی قولانغی اوزره نجی
بوینک نوری ایدردی هر آن
تار زانی آرسندن لمعان

§ آنی خلق ایتش ایدی حق ممتاز
اعتدال اوزره نه کوته نه دراز
کردن پاکنه دیرل شراح

§ هرکر ایتزدی اثر شمس وریاح

§ سینہ سی غایت ایله واسع ایدی

نور ساطع کی هم لامع ایدی

§ اولسه سینہ سی بنوع حکم

لوحه یازمازدی بوا حکامی قلم

هپ بومعنائی بیایر بیر وجوان

یا صمدی یا غریبی ایدی فخر جهان

یا غریبی اورتمی هم اتلی ایدی

برکرم صاحبی دولتی ایدی

§ تن پاکنده اوخال ساده

عتر خالص ایدی دریاده

§ اوغزال حرمه نافه صفت

خال مشکینی وبردی زینت

§ ساعدندن بیلنردی هرکاه
سر «لا قوة الا بالله»

§ کوبک یختی ایتشدی بلند
فلکی آندن ایدن فائده مند

§ جان ایله اولمش ایدی الحاصل
ید بیضاسنه موسی مائل

§ تیغ انکشت ایله اول مونس حق
قری ایتدی سفاده ایکی شق

§ یوزنی ایتش ایدی پاینه فرش
بو قدر عزت واجلال ایله عرش

§ لوح محفوظ ایدی اول صدر نکو
آکا کویا قلم اولمشدی اوومو

§ هیچ اولورمی بوکه مانند گیاه
اوله پژمرده کل باغ آله

§ بدنی اولسه نمایان اوشک
یورکی اوینار ایدی مهر ومهک

§ سدره دن قدینه ایتدجه نکه
روح قدسی دیر ایدی «طال نقاد»

§ قد طوباسنی عرض ایتسه اوومه
حورلر دیرلر ایدی «طوبی له»

§ حاصلی روی عروس دهره
نوردن خال ایدی اول کلچهره

§ سوزده کلسه اودهان بی عیب
کشف اولوردی سخن عالم غیب

§ سوزده کلسه اودهان بی عیب
کشف اولوردی سخن عالم غیب

§ سوزده کلسه اودهان بی عیب
کشف اولوردی سخن عالم غیب

§ شب معراجده اولدی اول ماه
شیراغ حرم خاص آله

§ مدحتکده سنک ای قلم نور
نه قدر ایتدم ایسه جرم وقصور

عفو ایدوب قلبی احیا ایله
بکا لطفکله تجالا ایله

§ حاصلی ای شه اقلیم وفا
سکا جانمده فدا بنده فدا

(انتهی)

معلم ناجی

